

De trekvogels arriveren



natuurdagboek 9 april 2012

Gekraagde roodstaart, bonte vliegenvanger, boerenzwaluw, huiszwaluw, boompieper, visdiefje... De zomervogels keren terug uit Afrika. Boomvalk, wespindief, rietzanger, kleine karekiet en koekoek kunnen elk moment gesignaleerd worden. Tuinfluiter, nachtegaal, zomertortel en wespindief volgen in gestrekte vlerk. Wielewaal en gierzwaluw sluiten de rij. Waarom trekken vogels? Omdat ze 's winters vluchten voor de kou? Maar andere vogels blijven toch hier? Reigers, kraaien, meeuwen. Er zijn ook vogels die in het hoge noorden broeden en hier overwinteren: ganzen, zwanen, eenden, strandlopers, koperwieken, kruisbekken bijvoorbeeld.

De hamvraag is voedsel. Vogels overwinteren daar waar ze voedsel vinden. Het moet wel opwegen tegen een lange vliegreis. Maar waarom komen ze dan 's zomers hier, waarom blijven ze niet in Afrika? In de lente is er veel voedsel nodig, de nieuwe genera-

tie is in de maak. Afrika heeft zijn eigen broedvogels, er zijn daar ook seizoenen die niet synchroon lopen met de onze, het continent raakt een keer vol. Kijk op de wereldkaart en zie dat het noordelijk halfrond veel meer land bevat. Hoe noordelijker, hoe landiger. Siberië, Groenland, Canada – een uitgestrekte wereld, zonder menselijke verstoring en met een zomerse voedselexplosie. Stuifmeel en insecten; twee maanden lang is er ontzettend veel te eten voor vogels en hun kuikens. En het eten is 24 uur per dag bereikbaar, het wordt niet donker. Vogels zouden wel gek zijn als ze al die ruimte, al dat voedsel niet gebruikten. Poolbroeders arriveren in juni, brengen gauw hun kuikens groot en vertrekken in augustus weer. Ook veel van onze broedvogels brengen maar vier, vijf maanden in Nederland door. Je denkt: ze wonen bij ons en overwinteren elders. Maar misschien wonen ze wel elders en komen ze bij ons alleen maar even broeden.

KOOS DIJKSTERHUIS



Visdief. FOTO JOB LEIDERITZ

Zesde Duurzame 100: iedereen kan kandidaten insturen

De zesde editie van de Duurzame 100 van *Trouw*, de jaarlijkse ranglijst van duurzame Nederlanders, verschijnt begin oktober. Iedereen kan suggesties doen voor kandidaten.

De jury voor dit jaar is inmiddels compleet. Aan de dertien leden tellende jury zijn drie nieuwe namen toegevoegd. Zo zit Marjan Minnesma, directeur van actie-organisatie Urgenda, dit jaar in de jury. Zij eindigde drie opeenvolgende jaren als eerste in de Duurzame 100.

Nieuw in de jury is ook Annemarie van Doorn. Zij is sinds februari directeur van de Dutch Green Building Council, een organisatie van ondernemers in de bouw- en vastgoedwereld die streeft naar verduurzaming van de gebouwde omgeving. Het derde nieuwe jurylid is Lynn Zebeda, lid van de Young Club of Rome. Zij is adviseur bij organisaties voor duurzaamheid en internationale samenwerking.

De Duurzame 100 worden gekozen uit een groslijst met ruim vijftien-

derd personen die in het afgelopen jaar, sinds de publicatie van de vorige lijst (oktober 2013), zijn opgevallen op het gebied van duurzaamheid.

De jury kiest in de zomer uit de groslijst de honderd duurzaamsten op basis van zes criteria (daadkracht, innovativiteit, kennis, brede visie, contacten en charisma). Dit jaar wordt een extra jureringsronde toegevoegd om de rangorde van de 25 hoogstgenoteerden te bepalen.

Iedereen kan suggesties doen voor de groslijst. Dat kan tot 1 juni. Stuur een e-mail aan groen@trouw.nl. Graag mét een korte motivering.

JOOP BOUMA

de
DUURZAME
100

Slim net zet airco wat lager

Als in Californië de airco's loeien, dreigt het net oververhit te raken. Dankzij slimme meters kan energiecoöperatie Smud de airco bij hun klanten uitzetten. Die vinden dat best, in ruil voor korting.

INTERVIEW **Marianne Wilschut**

Als de Californische zon op zijn wijnstokken schijnt, is John di Stasio in zijn nopjes. Het mediterrane klimaat van de Central Valley waarin Sacramento, de hoofdstad van Californië ligt, komt hem als eigenaar van een kleine familiewijngaard goed uit. Maar als directeur van de plaatselijke energiecoöperatie bezorgen de hete zomers hem vaak een hoop stress. "De gemiddelde temperatuur ligt dan rond de 35 graden, maar er treden regelmatig hittegolven op waarbij de temperatuur boven de 40 graden ligt. Dan staan alle airco's te loeien en dreigt ons netwerk oververhit te raken."

Omdat het inwonertal van Sacramento stijgt, moest er iets gebeuren om te voorkomen dat het net overbelast raakt. Na de black-outs van 2000 en 2001 zit Californië daar niet op te wachten. Dus sloot Sacramento Municipality Utility District (Smud), het bedrijf van Di Stasio, voor die stressvolle zomerperiode een deal met 15 procent van hun klanten; in ruil voor korting op hun energierekening mag het bedrijf via een klein apparaatje in hun huis de airco tijdens piekuren tijdelijk uitzetten. "Dat is natuurlijk geen pretje als het buiten 40 graden is. Dankzij de slimme meters die bij een groot deel van onze klanten in huis hangen, kunnen we nu de temperatuur van de airco slechts een paar graden aanpassen."

Het energiebedrijf dat op afstand jouw apparaten bedient, dat riekt toch wel erg naar Big Brother. Brrr. Tijdens zijn recente bezoek aan de Amsterdamse energiecoöperatie Zuiderlicht kreeg Di Stasio veel vragen over privacy en slimme meters, een discussie die ondanks de regels die hierover in de Elektriciteits- en Gaswet zijn opgenomen (zie kader) kennelijk nog leeft en vast is aangewakkerd door de recente berichtgeving over *data mining* door bedrijven, die op basis van de gegevens die je via zoekmachines en sociale media op internet achterlaat, marketingprofielen opstellen.

Di Stasio was hier omdat zijn Californische energiecoöperatie koploper is in de implementatie van moderne, computergestuurde energiesystemen, *smart grids*, en het opwekken van duurzame energie. Het voor Amerikaanse begrippen kleine energiebedrijf met 600.000 klanten, kreeg ruim 127 miljoen dollar uit de subsidiepot van 3,4 miljard dollar die president Barack Obama in 2009 beschikbaar stelde om

Amerikaanse elektriciteitsnetwerken modern en slimmer te maken, en geldt als een voorbeeld in Amerika op dat terrein.

"Inmiddels is ruim 18 procent van ons klantenbestand, waaronder de complete universiteitscampus, op het smart grid aangesloten", vertelt hij. "Dat betekent onder andere dat al die huishoudens een slimme meter in huis krijgen die meer inzicht verschaft in hun energieverbruik. Onder een deel van onze klanten leeft net als hier in Nederland wantrouwen tegen die slimme meters. Sommigen vrezen dat de straling van het apparaat gezondheidsklachten veroorzaakt. Anderen zijn bang dat hun privacy wordt aangetast." Ongeveer 350 klanten van Smud hebben daarom aangegeven dat ze geen slimme meter willen.

Hackers

"Ik snap de bezorgdheid wel. Maar het is niet zo dat je met een slimme meter een soort spion in huis haalt. Het energiebedrijf kan hooguit zien of je thuiskomt en of de airco aan gaat, maar niet of je je tosti-ijzer aanzet of je tv. En het apparaat kan al helemaal niet zien welke tv-programma's jij kijkt. Om het systeem tegen hackers en terroristen te beschermen, worden onze firewalls en virusscanners continu geüpdatet."

Met toestemming van de klanten zou Smud de gegevens over het energieverbruik die hun systemen wel uit de data van de slimme meter en slimme energiedisplays kunnen herleiden, kunnen verkopen. "Bedrijven als Google, Microsoft en telefoonmaatschappijen raken steeds meer geïnteresseerd in deze gegevens, omdat ze daarmee hun consumentenprofielen

'Google, Microsoft en telefoonbedrijven raken steeds meer geïnteresseerd in deze gegevens'